

Sygn. akt VI ACa 1342/06

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2007 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział VI Cywilny
w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA	– Agata Wolkenberg
Sędzia SA	– Krzysztof Tucharz
Sędzia SO (del.)	– Marcin Strobel (spr.)
Protokolant	– Agnieszka Prokopiuk

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2007r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania R: M

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

z udziałem E: S.A z siedzibą w K

w przedmiocie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia
25 listopada 2004r. o umorzenie postępowania administracyjnego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 22 czerwca 2006r., sygn. akt XVII AmE 44/05

apelację oddala.

Uzasadnienie

We wniosku z dnia 20 sierpnia 2004 r. skierowanym do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki powód R M wnosił o rozstrzygnięcie spory dotyczącego nieuzasadnionego wstrzymania dostaw energii do lokalu położonego przy ul. P w Zi i wydanie postanowienia odnośnie ustalenia warunków na kontynuację dostaw energii elektrycznej do czasu opuszczenia budynku przez powoda (wniosek powoda R M – akta postępowanie administracyjne dołączone do akt sprawy niniejszej).

Decyzją z dnia 25 listopada 2004 r. pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w sprawie dotyczącej nieuzasadnionego wstrzymania w dniu 13 lipca 2004 r. dostaw energii elektrycznej przez zainteresowanego E S.A. z siedzibą w K do lokalu zamieszkałego przez powoda zmodyfikowanego następnie w piśmie powoda z dnia 18 października 2004 r. umorzył postępowanie administracyjne

W uzasadnieniu powołanej wyżej decyzji Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wskazał, że dostawy energii elektrycznej do lokalu przy ul. P w Zi, zamieszkałego przez powoda, odbywały się na podstawie łączącej powoda z zainteresowanym umowy sprzedaży energii elektrycznej z dnia 24 stycznia 2002 r.

Pismem z dnia 18 czerwca 2004 r. zainteresowany wypowiedział zawartą z powodem umowę sprzedaży energii elektrycznej.

Po upływie okresu wypowiedzenia, w dniu 13 lipca 2004 r. zainteresowany odłączył dopływ energii elektrycznej do powołanego wyżej lokalu.

Uzasadniając przyczynę rozwiązania umowy zakład energetyczny wyjaśnił,

iż podstawą prawną wypowiedzenia była utrata tytułu prawnego powoda do lokalu, do którego dostarczana była energia elektryczna. Ponadto stwierdził, iż w chwili obecnej przyłączy nie istnieje a instalację wewnętrzną należy poddać remontowi.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ustalił, iż Sąd Rejonowy w Z orzekł eksmisję powoda z lokalu przy ul. P. w Z co spowodowało, iż utracił on tytuł prawny do zajmowanego lokalu. Utrata tytułu prawnego do lokalu spowodowała, iż zakład energetyczny, z zachowaniem terminu wypowiedzenia umowy sprzedaży energii elektrycznej, zaprzestał dostaw energii.

W dniu, w którym zakład energetyczny zaprzestał dostaw energii elektrycznej do lokalu powoda, nie obowiązywała już umowa sprzedaży energii elektrycznej, a zatem odcięcie przez zakład dopływu energii elektrycznej nie stanowiło wstrzymania dostaw energii elektrycznej w rozumieniu przepisów ustawy - Prawo energetyczne, lecz było wynikiem ustania łączącego strony stosunku prawnego tj. rozwiązania umowy.

Wobec powyższego Prezes Urzędu Regulacji Energetyki stwierdził, iż w niniejszej sprawie wystąpiła bezwzględna przesłanka do umorzenia, postępowania administracyjnego jako bezprzedmiotowego.

Zgodnie z powołanym w przedmiotowej decyzji przepisem art. 105 § 1 k.p.a. przesłanką umorzenia jest bezprzedmiotowość postępowania „z jakiegokolwiek przyczyny”, czyli każdej przyczyny powodującej brak jednego z elementów materialnego stosunku prawnego w odniesieniu do jego strony podmiotowej lub przedmiotowej.

Sytuacja taka miała zaś miejsce w rozpatrywanej sprawie, zarówno w odniesieniu do pierwotnego żądania, albowiem zakład nie wstrzymał w rozumieniu przepisów Prawa energetycznego dostaw energii do lokalu powoda, a jedynie zaprzestał jej dostaw, po uprzednim rozwiązaniu umowy sprzedaży energii elektrycznej, jak również w odniesieniu do żądania zmodyfikowanego, gdyż Prezes Urzędu Regulacji Energetyki nie został przez ustawodawcę upoważniony do rozstrzygnięcia sporów dotyczących prawidłowości rozwiązania umów o dostarczanie energii.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wskazał również, iż spory w powyższym zakresie podlegają jurysdykcji sądów powszechnych, a granice właściwości Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki określa art. 8 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne (decyzja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 24 listopada 2004 r. – akta postępowania administracyjnego dołączone do akt sprawy niniejszej).

Pismem z dnia 11 grudnia 2004 r. powód zażądał uzupełnienia decyzji z dnia 25 listopada 2004 r. z uwagi na brak odniesienia do części żądań i twierdzeń zgłoszonych przez powoda (pismo powoda z dnia 11 grudnia 2004 r. – akta postępowania administracyjnego dołączone do akt sprawy niniejszej).

Decyzją z dnia 31 stycznia 2005 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki odmówił uzupełnienia decyzji z dnia 25 listopada 2004 r. (decyzja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 stycznia 2005 r. k. 3-5).

W dniu 3 marca 2005 r. powód R M wniósł odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 25 listopada 2004 r. do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumenta.

W powołanym wyżej odwołaniu powód zarzucił opisaną wyżej decyzji brak obiektywizmu i stronniczość, naruszenie procedur obowiązujących w administracji, naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię oraz wadliwą interpretację stanu faktycznego.

Powód stwierdził, że żaden z argumentów zgłaszanych przez niego w toku postępowania nie był brany pod uwagę, chociaż organ administracji publicznej ma obowiązek ustosunkować się do nich. W szczególności nie ustosunkowano się do wymówienia przez zakład energetyczny umowy sprzedaży energii elektrycznej z 18 listopada 2002 r. podczas gdy wyrok o eksmisję zapadł 1 lipca 2003 r., a uprawomocnił się dnia 19 lutego 2004 r. Klauzula wykonalności została zaś mu nadana w dniu 12 marca 2004 r. (odwołanie powoda od decyzji z dnia 24 listopada 2004 r. k. 6-7).

Zainteresowany wniósł o oddalenie odwołania od zaskarżonej decyzji (odpowiedź zainteresowanego na odwołanie k. 22-24).

W piśmie procesowym z dnia 27 sierpnia 2005 r. powód podtrzymał odwołanie oraz wniósł o: uchylenie § 2 i 4 ust. 1 pkt. 4 umowy z dnia 24 stycznia 2004 r.,

przywrócenie dostaw energii elektrycznej, zasądzenie kosztów podanych w pozwie i zasądzenie nawiazki na rzecz PCK od zainteresowanego (pismo powoda z dnia 27 sierpnia 2005 r. k. 50-54).

W piśmie z dnia 20 czerwca 2006 r. wnosił z kolei o uznanie postanowienia art. 2 wzorca umowy z dnia 24 stycznia 2002 r. za niedozwolone (pismo powoda z dnia 20 czerwca 2006 r. k. 69).

Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2006 r. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie powoda w zakresie objętym decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 25 listopada 2004 r. o umorzeniu postępowania administracyjnego i odrzucił odwołanie w pozostałym zakresie.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia:

W toku postępowania administracyjnego Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ustalił, iż powoda z zainteresowanym nie łączy umowa sprzedaży energii elektrycznej.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki nie jest zaś uprawniony do rozstrzygnięcia sporów pomiędzy odbiorcami energii a przedsiębiorstwami energetycznymi w sprawach dotyczących rozwiązania łączących ich umów albowiem właściwe do rozstrzygnięcia sporów w tego rodzaju sprawach są sądy powszechne.

Z treści art. 5 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne wynika, iż dostarczanie energii odbywa się na podstawie umowy, zaś zgodnie z art. 3 pkt. 13 cytowanej ustawy odbiorcą jest każdy kto otrzymuje lub pobiera energię na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym.

W związku z powyższym nie zachodziły przesłanki określone w art. 6 ust. 3 a ustawy Prawo energetyczne umożliwiające Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki wydanie decyzji w sprawie wstrzymania dostaw energii, skoro strony postępowania administracyjnego nie łączyła już umowa sprzedaży energii.

Stwierdziwszy bezwzględną przesłankę do umorzenia postępowania, jako bezprzedmiotowego Prezes Urzędu Regulacji Energetyki prawidłowo umorzył postępowanie, wywołane wnioskiem powoda, stosownie do przepisu art. 105 § 1 k.p.a.

W związku z powyższym odwołanie w zakresie objętym decyzją należało

zdaniem Sądu Okręgowego oddalić jako bezzasadne.

W pozostałym zakresie, co do żądań powoda objętych pismami z dnia 27 sierpnia 2005 r. i 20 czerwca 2006 r. odwołanie należało odrzucić jako niedopuszczalne.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów rozpoznaje bowiem odwołanie w granicach przedmiotowych decyzji wydanej na wniosek powoda z dnia 28 sierpnia 2004 r.

W zakresie nie objętym decyzją odwołanie podlega zaś odrzuceniu stosownie do przepisów art. 479⁴⁷ § 2 k.p.c. w związku z art. 199 § 1 pkt. 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód R M zaskarżając go w całości i żądając jego uchylenia oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania bądź orzeczenia co do istoty sprawy.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił:

- brak rozpoznania istoty skargi albowiem z pism powoda wynika, iż w istocie chodziło o wypowiedzenie umowy przez zainteresowanego na podstawie niedozwolonego postanowienia umownego,
- nieuzasadnione pism powoda z dnia 27 sierpnia 2005 r. i 20 czerwca 2006 r. chociaż dotyczyły tej samej sprawy i zawierały te same zarzuty,
- brak wyraźnego sprecyzowania podstawy oddalenia i odrzucenia pism powoda,
- wydanie wyroku z naruszeniem art. 194 k.p.c.

W jej uzasadnieniu powód wskazał również, iż w istocie pozywa dotychczasowego zainteresowanego - R D Z B Z E w B (E S.A. w K O w B), a przedmiotem postępowania jest rozwiązanie umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej na podstawie postanowienia wzorca, który winien być uznany za niedozwolony.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powoda jest nieuzasadniona i nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom powoda sądowi I instancji nie można zarzucić braku rozpoznania istoty odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 25 listopada 2004 r. błędnie nazwanego skargą.

Istotą postępowania określonego w przepisie art. 479⁴⁶ pkt. 1 k.p.c., zainicjowanego odwołaniem od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki jest kontrola wydanej decyzji.

Jak słusznie wskazał to Sąd Okręgowy, w postępowaniu tym, zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa i doktryny, sąd rozpoznaje odwołanie jedynie w granicach przedmiotowych decyzji poddanej kontroli, a co za tym idzie zakres jego kognicji jest ograniczony do badania merytorycznych i formalnych podstaw, na których oparto taką decyzję. Te zaś, wbrew twierdzeniom apelacji, stały się niewątpliwie przedmiotem badania i rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego.

Rozpoznając odwołanie od powołanej wyżej decyzji Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, iż złożone przez powoda odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 24 listopada 2004 r. jako niezasadne podlega oddaleniu.

Decyzja ta, umarzająca postępowanie administracyjne, ma bowiem charakter decyzji formalnej i jako taka, wbrew twierdzeniom powoda, nie może być ze swojej istoty orzeczeniem rozstrzygającym co do istoty sprawy.

Podstawą jej wydania jest bowiem stwierdzona przez organ bezprzedmiotowość postępowania, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jedn. Dz. U. Nr 89 poz. 625 z 2006 r. z późn. zm.).

Bezprzedmiotowość postępowania, zgodnie z art. 105 § 1 k.p.a., prowadzi zaś do umorzenia postępowania administracyjnego, co też uczynił Prezes Regulacji Energetyki wydając decyzję z dnia 24 listopada 2004 r.

Wydając zaskarżony wyrok Sąd Okręgowy słusznie wskazał również, iż poddana jego kontroli decyzja, w opisanym stanie faktycznym, była uzasadniona skoro w sprawie z wniosku powoda nie zachodziły przesłanki, o których mowa w art. 8 cytowanej powyżej ustawy.

W chwili zaprzestania dostaw energii do zajmowanego przez powoda lokalu, jej dostawcę i powoda nie łączyła już bowiem umowa o dostarczanie energii, a co za tym idzie w świetle uregulowania art. 6 ust. 3 i 3a, powołanej na wstępie ustawy, w sprawie niniejszej nie można mówić o wstrzymaniu dostaw energii.

O powołanym, w cytowanym powyżej przepisie, wstrzymaniu dostaw energii możemy bowiem mówić jedynie wówczas gdy zaprzestanie dostarczania energii do jej odbiorcy ma miejsce w trakcie trwającego pomiędzy stronami stosunku umownego regulującego jej sprzedaż i dostawę oraz wzajemne prawa i obowiązki stron, z tym związane.

Brak zatem przedmiotu postępowania, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst. jedn. Dz. U. Nr 89 poz. 625 za 2006 r. z późn. zm.) uzasadniał w świetle art. 105 § 1 k.p.a. umorzenie postępowania jako bezprzedmiotowego.

Słusznie wskazał przy tym Sąd Okręgowy, iż Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, w świetle powołanej powyżej regulacji, nie był również uprawniony do orzekania o zasadności twierdzeń powoda, co do prawidłowości rozwiązania umowy o dostarczanie energii elektrycznej do lokalu zajmowanego przez powoda skoro tego rodzaju rozstrzygnięcie nie mieści się w zakresie jego kognicji wyznaczonej przepisem art. 8 cytowanej powyżej ustawy.

Jak to bowiem wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 września 2002 r. w sprawie I CKN 964/00 (Lex nr 75266), sprawy dotyczące wykonania już zawartych umów o dostarczanie paliw lub energii i powstałe na ich tle spory należą do orzecznictwa Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki jedynie w zakresie wskazanym w art. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst. jedn. Dz. U. Nr 89 poz. 625 za 2006 r. z późn. zm.), regułą pozostaje natomiast rozpoznawanie sporów z nimi związanych przez sądy powszechne na zasadach ogólnych.

W takim zatem wypadku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki winien jedynie pouczyć o możliwość wystąpienia z odpowiednim roszczeniem do sądu powszechnego, co też uczynił.

Brak przesłanek, o których mowa w art. 8 ust. 1 cytowanej ustawy uniemożliwia również merytoryczne rozpoznanie przez powołany wyżej organ żądania powoda, co do wydania postanowienia określającego warunki podjęcia lub kontynuowania dostaw do czasu rozstrzygnięcia sporu. Ustęp 2 powołanego powyżej przepisu może mieć bowiem zastosowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1,

a taką nie jest niewątpliwie sprawa niniejsze skoro z uwagi na brak łączącego strony stosunku umownego w opisanym stanie faktycznym nie może być mowy o powoływaniu przez powoda wstrzymaniu dostaw energii elektrycznej do zajmowanego przez niego lokalu.

Z powyższych względów za całkowicie chybiony uznać należy zarzut nie rozpoznania istoty sprawy.

Za chybiony i wewnętrznie sprzecznym uznać należy również zarzut naruszenia przepisu art. 194 k.p.c., który nie stanowił podstawy rozstrzygnięcia sądu I instancji, co do istoty sprawy, ani też podstawy żadnego innego orzeczenia w toku procesu przed sądem I instancji.

Powód nie wskazał również podstaw tego rodzaju zarzutu, a w świetle przeprowadzonego przez sąd I instancji postępowania nie sposób przyjąć, iż w postępowaniu tym doszło do takiego naruszenia a nadto, iż mogło ono mieć jakikolwiek wpływa treść zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia.

W tych okolicznościach brak jest zatem podstaw do przypisania sądowi I instancji naruszenia przepisu postępowania jakim jest przepis art. 194 k.p.c.

Ostać nie mogą się również zarzuty dotyczące nieuzasadnionego odrzucenia żądań powoda zawartych w pismach z dnia 27 sierpnia 2005 r. i 20 czerwca 2006 r.

Powołane przez powoda pisma odnoszą się bowiem do kolejnych zgłaszanych przez niego żądań, w toku postępowania wywołanego wniesieniem odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Jak to już jednak wyżej podniesiono tego rodzaju żądania nie mieszczą się w zakresie odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i nie są objęte przedmiotem rozstrzygnięcia objętego tego rodzaju decyzją, a co za tym idzie nie mogą być również przedmiotem badania w postępowaniu uregulowanym przepisami art. 479⁴⁶ i n k.p.c.

Tego rodzaju żądania uznać należy zatem za niedopuszczalne skoro wykraczają one poza zakres przedmiotowy decyzji poddanej kontroli, a więc poza zakres postępowania dotyczącego odwołania od takiej decyzji, a co za tym podlegają odrzuceniu stosownie do przepisu art. 479⁴⁷ § 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy słusznie odrzucił zatem odwołanie powoda we wskazanym powyżej zakresie powołując się na jego niedopuszczalność.

W sposób dostateczny sąd I instancji wskazał również na przyczyny jakie legły u podstaw oddalenia odwołania powoda i jego odrzucenia we wskazanej powyżej części.

Wreszcie wskazać należy, iż w toku postępowania apelacyjnego stosownie do przepisu art. 383 i 391 § 1 k.p.c. niedopuszczalne są tak zmiany przedmiotowe żądania (rozszerzenie powództwa i wystąpienie z nowym żądaniem) jak i zmiany podmiotowe, o których mowa w przepisach art. 194-196 i 198 k.p.c.

Za niedopuszczalną uznać zatem należy, powołaną w apelacji zmianę żądania stosownie, do którego powód wskazuje, jako pozwanego dotychczasowego zainteresowanego E S.A. z siedzibą w K O w B , czyniąc treścią swego żądania ustalenie, że rozwiązanie umowy sprzedaży energii elektrycznej oparte było o postanowienia niedozwolonego wzorca i jako takie jest nieważne.

Powołana powyżej zmiana jest zatem nie tylko zmianą podmiotową ale i przedmiotową, w odniesieniu do pierwotnego żądania i jako taka w postępowaniu apelacyjnym uznana być musi za niedopuszczalną.

Wobec powyższego uznać należy, iż podniesione w apelacji zarzuty są nieuzasadnione a apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Na marginesie jedynie wskazać należy, iż wniesiona przez zainteresowanego E S.A. z siedzibą w K odpowiedź na apelację złożona została po upływie ustawowego terminu, o którym mowa w art. 372 k.p.c., co uzasadnia pominięcie, tak zawartego w odpowiedzi na apelację stanowiska zainteresowanego jak zgłoszonego przez niego wniosku o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Mając powyższe na uwadze, wobec uznania apelacji powoda za bezzasadną Sąd Apelacyjny w oparciu o przepis art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Za zgodną

Sekretarz Sądowy

Wierzbicki